

Sygn. akt IV KK 118/22

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **P. P.**,

skazanego za czyn z art. 300 § 2 k.k. w zw. z art. 308 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 23 lutego 2023 r.,

kwestii dopuszczalności kasacji obrońcy skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 17 września 2021 r., sygn. akt VI Ka 196/21, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach – Wydział VI Karny Zamiejscowy w Piekarach Śląskich z dnia 11 stycznia 2021 r., sygn. akt. VI K 890/19,

na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. z zw. z art. 530 § 2 k.p.k. i art. 520 § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. pozostawić kasację bez rozpoznania,**
- 2. obciążyć skazanego P. P. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach – Wydział VI Karny Zamiejscowy w Piekarach Śląskich z dnia 11 stycznia 2021 r., sygn. akt. VI K 890/19, P. P. został uznany za winnego czynu z art. 300 § 2 k.k. w zw. z art. 308 k.k., za który wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1). Wyrok zawierał ponadto rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu (pkt 2-4).

Powyższy wyrok zaskarżył wyłącznie pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, na niekorzyść P. P., „w zakresie nieuwzględnienia wniosku oskarżyciela posiłkowego Bank S.p.A. o obowiązku naprawienia na jego rzecz szkody”. Skarżący zarzucił:

„- obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 46 § 1 k.k. polegającą na nieorzeczeniu obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody, pomimo złożenia stosownego wniosku;

- obrazę przepisów prawa procesowego i materialnego 415 § 1 k.p.k. w związku z art. 6 k.c., art. 361 k.c., art. 363 § 1 k.c., art. 481 § 1 i 2 k.c., a także art. 867 § 2 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c. i art. 7 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów i błędne przyjęcie, że Pokrzywdzony nie wykazał wysokości wyrządzonej przez oskarżonego szkody oraz że nie można przyjąć, iż oskarżony wyrządził Pokrzywdzonemu szkodę w wysokości całego roszczenia Wierzyciela do Dłużnika wraz z odsetkami umownymi, jak również nie wykazano, że pojazd zostałby w ogóle sprzedany, podczas gdy w aktach sprawy znajduje się dokonana na zlecenie komornika sądowego wycena pojazdu, w której wartość pojazdu określono na 18700 zł brutto na dzień 4 grudnia 2015 r., nadto mając na uwadze nieodpartą logikę, doświadczenie życiowe nasuwa jednoznaczny wniosek, że przedmiotowy pojazd zostałby sprzedany, co najmniej za kwotę 18700 zł, jak również zeznający w sprawie świadek J. S. wprost wskazał, że po zakończeniu egzekucji pojazd został sprzedany spółce P. sp. z o.o. (KRS [...]), której współnikiem jest oskarżony i naprawiony przez tę spółkę oraz że jest on nadal przez wymienioną spółkę użytkowany, a ponadto zeznający w charakterze świadka M. M. wskazał, że zawsze jest zainteresowanie licytowanymi pojazdami, jak również świadek W. W. zeznał, że w drugiej sprawie egzekucyjnej z wniosku Pokrzywdzonego przeciwko dłużnej spółce samochód został zajęty i sprzedany, jak również z samej istoty przestępstwa, za które oskarżony został skazany wynika, że doszło do udaremnienia wykonania przez oskarżonego orzeczenia sądu, wobec czego Pokrzywdzony nie uzyskał żadnych środków w toku postępowania egzekucyjnego, a które to środki uzyskałby, gdyby nie działania oskarżonego, w przeciwnym wypadku nie doszłoby w ogóle do popełnienia czynu zabronionego, co skutkowało zaniechaniem ustalenia, że oskarżony swoim działaniem wyrządził w majątku oskarżyciela posiłkowego szkodę równą wysokości żądanego przez oskarżyciela posiłkowego obowiązku naprawienia szkody, co doprowadziło do błędnego nieuwzględnienia wniosku oskarżyciela posiłkowego – Bank S.p.A. o naprawienie szkody”. Skarżący wniósł o „zmianę wyroku w zaskarżonej części i

orzeczenie o obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej oskarżycielowi posiłkowemu Bank S.p.A. przestępstwem w całości tj. w kwocie 28978,14 zł wraz z dalszymi odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego w Narodowym Banku Polskim, liczonymi od kwoty 20349,70 zł od dnia 27 października 2018 r. do dnia zapłaty”.

Wyrokiem z dnia 17 września 2021 r., sygn. akt VI Ka 196/21, Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na mocy art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego Bank S.A. z siedzibą w W. kwoty 14.025 zł (pkt 1), a w pozostałym zakresie utrzymał zaskarżony wyrok w mocy (pkt 2).

Od powyższego prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego kasację wniósł obrońca skazanego. Zarzucił mu rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

„- art 7 k.p.k., poprzez ocenę zebranego materiału dowodowego niezgodnie z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym, w sytuacji uznania przez Sąd za wiarygodne zeznań świadków w zakresie ich wiedzy odnośnie miejsca i czasookresu znajdowania się F. nr rej [...] przy ul. [...] w P., przy jednoczesnym wskazaniu, iż świadkowie T. J., S. Z., Z. D., J. S. i T. H. nie są w stanie wskazać precyzyjnie daty do kiedy pojazd znajdował się przy ul. [...] w P., co wiązało się w ocenie Sądu z ich brakiem zainteresowania samochodem i upływem czasu, a następnie przyjęcie przez Sąd ram czasowych, kiedy samochodu nie było przy ul. [...] w P., pomimo braku dowodów w tym zakresie i w istocie wbrew twierdzeniom świadka J., a także J. S.;

- art. 5 § 2 k.p.k. przez niezastosowanie niniejszego przepisu, który nakazuje rozstrzygnięcie istniejących wątpliwości w sprawie na korzyść oskarżonego, w sytuacji, gdy nie da się ich usunąć żadnymi dostępnymi środkami dowodowymi, co miało miejsce w niniejszej sprawie, gdyż zeznania świadków nie dawały podstaw do określenia miejsca i czasookresu znajdowania się samochodu przy ul. [...] w P., tym samym nie było podstaw do przyjęcia tego, iż P. P. ukrywał samochód przed egzekucją, zwłaszcza w sytuacji, gdy samochód był zepsuty, z wymontowanym

silnikiem, o czym komornik został poinformowany w dniu licytacji, gdzie osobiście stawił się P. P.;

- art 2 § 2 k.p.k., poprzez brak dążenia Sądu do wykrycia prawdy obiektywnej, co związane było tak z zaniechaniem ustalenia, czy samochód F. w dacie licytacji tj. 22.02.2016 r. był w stanie dojechać do miejsca, gdzie miała się odbyć licytacja, czy był u mechanika samochodowego w okresie objętym zarzutem, czy P. P. podjął czynności zmierzające do naprawy samochodu, a także czy poinformował o tym komornika". W oparciu o powyższe zarzuty obrońca wniósł o „zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu względnie Sądowi Okręgowemu”.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator – Kierownik Ośrodka Zamiejscowego Prokuratury Rejonowej w T. z siedzibą w P. - wniosła o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę skazanego kasacja jest niedopuszczalna z mocy ustawy, dlatego też Sąd Najwyższy pozostawił ją bez rozpoznania.

Zgodnie z art. 520 § 2 k.p.k. strona, która nie zaskarżyła orzeczenia Sądu pierwszej instancji, nie może wnieść kasacji od orzeczenia Sądu odwoławczego, jeżeli orzeczenie Sądu pierwszej instancji utrzymano w mocy lub zmieniono na jej korzyść. Wprawdzie w rozważanej sprawie Sąd odwoławczy zmienił orzeczenie Sądu pierwszej instancji na niekorzyść P. P., jednak wniesiona kasacja jest niedopuszczalna z mocy ustawy, bowiem granice uprawnień strony, która nie zaskarżyła orzeczenia Sądu pierwszej instancji określa ta część orzeczenia Sądu odwoławczego, która zawiera rozstrzygnięcie o zmianie tego orzeczenia na jego niekorzyść. Innymi słowy, strona ta może wnieść kasację wyłącznie od tej części orzeczenia Sądu odwoławczego, która zawiera rozstrzygnięcie o zmianie orzeczenia sądu pierwszej instancji na jej niekorzyść. Przytaczane ograniczenie nie dotyczy tylko takiej kasacji, o czym stanowi przepis art. 520 § 3 k.k., w której zarzucono jedno z uchybień wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r., V KK 22/07; postanowienie Sądu

Najwyższego z dnia 15 października 2008 r., II KK 342/07; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2010 r., V KK 323/10; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2012 r., V KK 119/12; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2021 r., V KZ 24/21).

Wyrok Sądu Rejonowego został zaskarżony wyłącznie apelacją pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego wniesioną – na niekorzyść oskarżonego – tylko w zakresie braku orzeczenia w przedmiocie obowiązku naprawienia szkody. Rozpoznając tę apelację w zakreślonych granicach, Sąd Okręgowy częściowo ją uwzględnił, zmieniając zaskarżoną część wyroku na niekorzyść P. P., zasądził bowiem od niego na rzecz oskarżyciela posiłkowego obowiązek naprawienia szkody. W związku z powyższym, jakkolwiek skazany i jego obrońca nabyli uprawnienie do wniesienia kasacji (mimo niezaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji), to uprawnienie to ograniczało się do podniesienia zarzutów rażącego naruszenia przepisów prawa (art. 523 § 1 k.p.k.) wyłącznie przeciwko orzeczeniu o obowiązku naprawienia szkody oraz do podniesienia uchybień wskazanych w przepisie art. 439 § 1 k.p.k.

Tymczasem w kasacji obrońcy P.P. nie wskazano uchybień stanowiących bezwzględny powód odwoławczy ani nie sformułowano zarzutów rażącego naruszenia prawa w odniesieniu do rozstrzygnięcia w przedmiocie obowiązku naprawienia szkody. Wyrokowi Sądu odwoławczego postawiono natomiast zarzuty rażącego naruszenia przepisów art. 2 § 2 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k., za pomocą których zakwestionowano prawidłowość przeprowadzonego postępowania dowodowego, ocenę dowodów przyjętych za podstawę ustaleń o sprawstwie P. P., a w konsekwencji także ustaleń faktycznych, w odniesieniu do przestępstwa przypisanego mu wyrokiem Sądu I instancji. W tej sytuacji jest ewidentne, że zakresem kasacji jej autor objął orzeczenie o winie skazanego, co w świetle art. 520 § 2 k.p.k. było niedopuszczalne.

Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia art. 637a k.p.k. w zw. z art. 637 § 1 k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

